

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. Quid in digito Dei?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

tuum imitatorum edocere potuit. Delirio noster
T. d. Mag. lib. 2. quæstio. 30. sect. 2. optime osten-
dit eorum filios vere eiecisse. Sancti vero homines fre-
quentissime demones coercenti potestatem à Deo admirabilem
acceperunt, ut innumera testantur miracula, quibus illi ma-
los hos vicerunt & prostraverunt. Eadem vis sacramentis Sa-
cramentalibus, & exorcismis Ecclesie semper Catholica com-
petit, neque extra illam vi ista reperitur. Videntur nostris
exorcismis, olim quidam similes à Salomone instituti, viguisse
apud Hebræos. Probatur id non ex Iosepho tantum, & D. Epi-
phanio; sed & ex Saluatoris nostri verbis, Iudæos refellen-
tis quod dicerent eum demones in Beelzebub eicere. Filij (in-
quit) vestri in quo demonia eijciunt? quod, quam ad Aposto-
los, rectius referri ad ordinarios Iudæorum exorcistas, merito
viri docti censuerunt. Nondum enim, cum hæc dicebantur,
Apostoli ad predicandum missi fuerant; & potestas illis post-
modum concessa. Et discipuli eandem quam magister ca-
lumniam sunt passi, ut eis Iesus prædixit, apud Matthæum.
Quare non satis efficaciter Apostolorum vel discipulorum suo-
rum exemplo Dominus fuisse visus: quia statim Iudæi respon-
dissent, in eodem ipsos, in quo magister, nomine, hæc effi-
cere. Crediderim Salomonem hos exorcismos instituisse, quo
tempore adhuc Deo adhaerebat: ideoque in illa virtutem divi-
nam fuisse operatam, & fortassis vim aliquam ex ipsa DEI
institutione habebant; non tantam opinor, quam hodie
Catholica Ecclesia exorcismi. Quod si contendas compositos
à Salomone, cum esset idololatra; tunc necessario illos annu-
merare cogis, cum D. Thomâ & Victoriâ, Magorum incan-
tamentis; quorum vis omnis posita in pacto cum damone. Sed
magis placet prior sententia.

Salomonij
vere eicie-
bant.

Superior
demoni cogit
inferiorem.

Itaque cum vis omnis magorum in demones, pendeat & o-
riatur ex sedere cum in initio; sequitur sanè, si magus pactum
habeat cum damone superiore, non posse Magum vim facere
huic demoni superiori, posse tamen per ipsum demonem su-
periolem, ex pacto famulantem iuvantemque, inferiores
cogere ad aliquid faciendum, omittendumque, & impedire
ne perficiant qua alias potuissent: ut probatur ex Chaldei
illius Magi querela apud D. Augustinum: qui conquereba-
tur, purgande anima magno molimine frustratos sibi esse
successus, eo quod vir ad eadem potens, tactus invidia, ad-
iuratas sacris precibus potentias alligasset, ne postulata con-
cederent. Ligavit ergo vnus demon, quod alius soluere ne-
quirit. Idem docet Eusebius; & apertissime Cynops magus
apud (quisquis ille fuit) Prochorum; ubi cum D. Ioannes
demonem interrogaret, cur Cynopi parerent; vnus eorum
respondit: quia omnis virtus Satana in eo habitat, & sedus
ac pactum habet cum vniuersis Principibus nostris: & nos
cum eo pariter pactum habemus. nam & nobis obsequitur
Cynops, & nos illi. citra tale pactum inutile est omnis ma-
gorum in malos genios conatus: cum ex pacto (ut doctum q. 2.)
tantum operentur.

Chytraeus quoque inter hæreticos, comm. in hunc
locum, ardentem precatione putat eos ab exorcistis e-
iectos.

§. 4. Filiorum cur mentionem faciat, ostendit S.
Athanasius de communione Patris, & Filij, & Spi-
ritus sancti. Caterum, eo modo ipso quod mentionem facit
filiorum, tacite dissimulanterque eos percellit, eo quod Apo-
stoli ex ipsis oriundi demonia expellerent, idque in nomine Ie-
su Nazareni, quasi diceret: si liberi vestri ad demones pro-
pulsandos in nomine meo contenti; satisque instructi sunt,
ego scilicet in nomine Beelzebub eicio demonia?

Verum alia sententia est
probabilior.

§. 2. (*)

VERSVS 28.

Si autem ego in Spiritu Dei eicio da-
mones: igitur peruenit in vos re-
gnum Dei.

QUESTIO I.

Quid in digito Dei?

§. 1. Virtute & potentia Dei. Arias de arcano ser. Digito
mone. Quod enim Lucas dixit, digito Dei, dicitur
Matthæus dixit, Spiritu Dei. Si igitur ego diuina vir-
tute demones eicio, venit in vos regnum Dei, Evan-
gelium regni, & destruetur regnum diaboli. Regnum
Dei quidem aduenit, & regnum diaboli tollit, non o-
mnino tamen, sed ex parte, post totam auferet. Ingra-
titudinem igitur & furorem arguit, quod Messiam
aduenientem oppugnent, & Dei se regno oppo-
nant.

Gregorius Nyssenus lib. quod non sint tres dii.
Hinc ostendit esse vnâ virtutem operatricem plu-
rium personarum. Ita etiam in diuinitate ratione, Chris-
tus Dei virtus, & Dei sapientia est: atque inspectricem ac
Ierax, id est, spectatricem virtutem, quam nimirum Je-
sus, id est, Deitatem suam diuinitatem dicimus per vni-
tatem Patris operatur, filio autem omnem virtutem in Spiritu
sancto perficiente, ac iudicante quidem, ut Esaias dicit, in Spi-
ritu iudicij, & Spiritu aduersionis operante item secundum Eu-
angelij vocem, quam ad Iudæos edidit. Dicit enim, Si autem
ego in Spiritu Dei eicio demonia: à Patre totam speciem benefi-
cij comprehendens per eam qua circa efficientiam est vnitatem:
per quam vnitatem mutua opera efficientia exercetur, vnâ
nomen efficientia in multis dispersi ac diuidi non potest.
Quoniam enim vna inspectrix & spectatrix virtutis ratio
(est) in Patre & Filio & Spiritu sancto, quem admodum in
superioribus dictum est, quæ ex Patre quidem tanquam à fonte
quodam proficiunt, à filio verò ad actionem deducitur, & in
virtute Spiritus gratiam perficit & consummat: ac non sepa-
ratur iuxta hypostasies vlla efficientia, quæ peculiariter ac dis-
iunctim ab vnaquaque hypostasi absque ea, quæ vna considera-
tur, perficitur.

§. 2. Dignitas igitur Dei, Spiritus S. dicitur, Augustinus
lib. 2. de consensu. ob partitionem donorum quæ in
nullis membris magis apparet, quam in digitis. Cuius
Spiritus sanctum digitum, manum, & brachium
filium Dei vult. Hinc comm. Hiero. probat Patris &
Filij, & Spiritus sancti vnâ esse substantiam. Potest
hoc rectè dici, videretur tamen per digitum virtus Dei
significari, ut Toler. & alij. Nam & Tertullian. ita
docuit. Et constat ex Magis Pharaonis, qui victi cla-
mabant digitum Dei hunc esse: cum tamen de persona
Spiritus sancti nihil illis cognitum esset. Ita noster Be-
reri in Exod. 8. sic Psalm. 8. vers. 4. cæli opera digi-
torum Dei dicuntur. sic Isaia 40. vers. 12. tibus digi-
tis terram appendit, qui non possunt esse uires Spiritus
sancti.

VERSVS 29.

Aut quomodo potest quisquam in-
trare in domum fortis, & vasat-
us diripere: nisi prius alligauerit
fortem? & tunc domum illius diri-
piet.

QUESTIO